

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu său
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 32.

Dumineca, 22 Aprile | 4 Maiu

1879.

Brasiovu, 21 Aprile (3 Maiu.)

„In art. de lege XLIV. 1868 se vorbesce a-
tatu de „natiunea ungarésca“ cătu și de „nationali-
tati.“ Acést'a nu se pôte sustiené inaintea criticeii
scientificé, căci unde este numai o natiune, nu mai
potu fi natiunalitati și unde sunt natiunalitati nu
pôte fi „natiune“, afara numai, déca acestu cuventu
nu însémna alta decatu cetatiani'a de statu. Séu
crediti DVóstre că „natiunea“ in Ungari'a pôte se
insemne aceea, ce însémna in Françi'a? Déca
sunteti de acést'a parere poteti se trageti conse-
cintiele assimilatiunei de statu, dér' și atunci ar'
trebui se ve feriti de a aduce unu asemenea proiectu
de lege că acest'a.“

Cuvintele aceste rostite de cătra deputatulu
serbu Michailu Polit, Marti'a trecuta, cu ocașiunea
desbaterei generale asupra proiectului de lege pri-
vitoriu la introducerea studiului limbei maghiare
in tóte scolile poporale, caracteriséza in modu es-
celentu situatiunea actualé cu privire la noulu
planu de maghiarisare alu ocarmutorilor nostri.
Maghiarii, cumu amu mai disu, pornescu dela prin-
cipiulu acel'a stricatiósu: „Statulu suntemu noi
maghiarii“ și astfelu uitandu chiaru de legile, ce
le au adusu la 1868, pretindu că au dreptulu de
a impune nationalitatiloru limb'a lor. Unde
remane apoi asianumit'a lege de nationalitate, unde
„egal'a indreptare“ pentru care s'a adusu, déca
natiunea maghiara genetica se identifica cu statulu?
E claru, că in Ungari'a „natiunea“ trebuie se cu-
prinda tóte natiunalitati, căci altfelu nu s'ar poté
vorbi in legea dela 1868 de egal'a loru indrep-
tare.

Fia inse cătu de logice aceste si asemeni
deductiuni, maghiarii nu voiescu se scie de ele, ei
se inchina teoriei absolutistice, că statulu suntu
cei dela potere și respundu lui Polit fara nici
o gena, că ei nu vedu nimicu necuviintiosu in a-
ceea, „că statulu ungaru cauta se si asimileze ce-
lelalte elemente și că voiesce se devina unu statu
organisatu pe basa unita-nationala.“ Cu alte cu-
vinte idealulu maghiariloru este contopirea celoru
10 milióne de nemaghiari in natiunea maghiara,
care se fia apoi un'a si nedespartita. Acestu idealu
e vechiu că si tendinti'a de maghiarisare, péna la
realisarea lui inse mai este — o vecia. Maghiarii
inse nu voru se créda, că realisarea idealulu loru
este imposibila, de aci vine, că ei nu voru se dé
ascultare nici unui argumentu din partea contraria,
fia cătu de logicu si fundatu in realitate.

Trebuie se observamu inse, că de aci incolo de
cate-ori vomu vorbi de atitudinea maghiariloru
faça de nationalitati trebuie se adaugemu: cu es-
ceptiunea d-lui Ludovicu Mocsáry. Dá, s'a
intemplatu ceea ce se parea necredibilu, că unu
maghiaru si inca unulu din conducători partidei
„independentiloru“ séu a stangei extreme, se 'si
radice vocea in favorulu nationalitatiloru și se le
ié in aperse contra tendintieloru de maghiarisare
ale conationaliloru sei. In adeveru, deputatulu
Mocsáry este primulu maghiaru care cutéza se inóte
in contra torentului, ce amenintia statulu acest'a
cu total'a ruina. Onóre curagiului cu care s'a
incercatu se rupa masc'a de pe façi'a dloru Tisza-
Tréfort! Acést'a ia si succesu pe deplinu. Cine
n'a intielesu pe Polit, trebuie se intieléga pe Mo-
csáry séu déca nu este contrariulu nationalitatiloru,
alu desvoltarei loru culturale si nationale.

„Motivarea — dise Mocsáry — că voiescu se
i se dé fiecaruia ocașiune, că se invetie limb'a ma-
ghiară este fórté naiva și nedémna de unu statu.
Nationalitati inse nu potu vedé in acestu pro-
iectu decatu numai o actiune indreptata in contra
loru, deórece nationalitatea ungarésca se pôte in-
multi numai pe contulu loru. . . Proiectulu
calca in pecióre legea de nationalitate dela 1868,
căci déca va capetá valóre de lege, se va poté
dice, că fiecare a avu ocașiune a invetiá limb'a

statului, și prin urmare nu mai este concesu a
intrebuintiá alta limba. Nu este acést'a in contra-
dicere cu legea dela 1868? Este cu scopu se
provocamu odiulu, ce 'lu va aduce cu sine acést'a
actiune?“

„Nationalitatiile nóstre — dise Mocsáry mai
departe — tienu tare la nationalitatea lor; cu mé-
diólóce morale nu vomu ajung, dér' nimicu, mai
puçinu inse cu forti'a. Natiunalitatea maghiara
nu le impune prin numerulu ei si ele nu sunt in
aceeasi situatiune că noi, pentru cari nu mai e
locu afara de tier'a acést'a, si prin urmare voru
cautá aliati in afara. Trebuie se recunóscemu o-
data pe faça, că suntemu unu statu poliglotu, de
unde urméza, că trebuie se evitamu ori-ce fortia si
nici macaru intentiune de a intrebuintiá forti'a se
nu aratamu, că nationalitatiile nóstre se aiba sem-
tiulu, că aci potu trai siguré de libertatea lor.“

Astfelu a vorbitu Ludovicu Mocsáry. „Un'a,
dise elu, am voitu cu vorbirea mea, că se se póta
dice, că s'a aflatu macaru unulu (dintre maghiari)
care se 'si espuna parerea francu.“ Cătu de mare
trebuie se fia terrorismulu ce domnesce astadi in
Ungari'a, déca este pentr'unu maghiaru atatu de
greu de a spune francu ceea ce cugeta, déca Mo-
csáry este de convictiune, că elu, dintre cei 400 de
deputati, va fi poté singurulu, care a cutezatu a
vorbi sinceru si adeveratu!

Cronic'a evenimentelor politice.

In fine d. Madarász a avutu rar'a bucuria
de a vedé proiectulu de lege pentru
introducerea limbei maghiare in
scolile poporale supusu desbaterei dietale.
Cetitorii nostri isi voru aduce aminte, că imediatu
dupa pasulu episcopiloru nostri la Maiestate, a in-
terpelatu acestu corifeu alu partidei Kossuthiane pe
ministrulu Tréfort, déca are de cugetu a asterne
dietei cătu mai curéndu famosulu proiectu. Mi-
nistrulu n'a mai respunsu péna acuma ci s'a gra-
bitu a asterne proiectulu a face se se desbata in
comissiunea dietale si acuma incepunduse desba-
tarea asupra in dieta, d. Tréfort róga pe Madarász
„se iea la cunoscintia respunsulu acest'a practic
alu seu“. Cu acést'a procedere a voitu d. Tréfort
se impuna nationalitatiloru? — Póte, că si-ar' fi
ajunsu incatuva scopulu, déca nu s'ar' dá de golu
in modu atatu de flagrantu intentiunea s'a demon-
strativa. Alte pacoste de nu vomu intimpiná, dér'
de proiectulu d-lui Tréfort nu se sparia si nu se
va spariá nimenea.

Desbaterea dietala asupra proiectului memoratu
s'a introdusu in siedinti'a dela 29 Aprile de cătra
referentulu comissiunei dietale G. Baross, care
recomenda primirea lui dicéndu: „Trebuie se ne
fortificamu limb'a spre a poté resiste pericolului
ce ne amenintia din partea altoru natiuni.“ Va se
dica d. Baross voiesce se se fortifice in contra
nóstra, cari suntemu de alta limba si apoi totu dice
că nu avemu dreptu candu sustienemu, că projec-
tulu acel'a ne amenintia limb'a si nationalitatea.
Celu d'antaiu vorbitoriu in contra proiectului fú
deputatulu sasu Adolf Zay, care introduse vorbi-
rea s'a cu cuvintele: „Astadi trebuie se me semtu
strainu in acést'a casa.“

In contra proiectului a mai ténutu in aceea si
siedintia o escelenta vorbire deputatulu serbu Dr.
Michailu Polit, care cu-o logica nerestur-
nabila a combatutu legea de maghiarisare projec-
tata, aratandu, că ea este nedrépta, că impede-
cintia poporala a serbiloru si romaniloru, că
isbesce in autonomi'a confessionala. Vomu repro-
duce dupa putintia cătu mai pe largu acestu dis-
cursu, că si tóte celelalte mai insemnate.

In siedinti'a urmatória dela 30 Aprile au pa-
situ că primulu vorbitoriu in contra proiectului
unulu din conducători extremei stange, ungurulu
Ludovicu Mocsáry. Acést'a este celu d'an-

taiu casu, că unu maghiaru se vorbésca astfelu in
contra siovinismului conationaliloru sei că Mocsáry.
Acestu discursu merita dér' o mai mare atentiune.
Că unu evenimentu potemu se inregistramu si a-
ceea, că dupa Mocsáry si Madarász, care, se intie-
lege, s'a dechiaratu pentru introducerea limbei ma-
ghiare, a mai vorbitu si deputatulu cercului alu
2-lea alu Brasiovului d. Nicolae Strevoiu
in contra proiectului. Acést'a a luat in aperse
inainte de tóte pasulu episcopiloru si dreptulu de
petitiune, apoi a apostrofatu pe maghiari, că se
aiba incredere in romani si se-i considere că amici
nu că inimici. D. Strevoiu se pare dér', că inca
totu mai speréza intr'o apropiata impacare a ace-
toru dóue elemente! Vomu reproduce si cuven-
tarea dep. Strevoiu. Mai adaugemu acuma, că in
siedinti'a de Mercuri au mai vorbitu pentru pro-
iectu dep. Aladár Molnár, apoi ministrulu Tréfort
si contra lui dep. sasu Gebbel.

In caus'a regularei posesiunei in
Transilvani'a s'a adunatu in 29 Aprile a. c.
o ancheta, care si-a pusu de scopu de a esaminá,
pentru ce acést'a cestiune a regularei posesiunei
este in Transilvani'a cu deosebire atatu de incur-
cata si de ce mersulu afaceriloru regularei posesi-
unei si a comassatiunei este atatu de incetu. Sie-
dintiele le conduce ministrulu de comerciu Br. Ke-
mény. Vomu reveni si asupra acestei importante
cestiuni.

Suntemu in ajunulu dilei, in care Rusii sunt
datori a parasi Rumeli'a de ostu si inca
nimicu nu se scie despre decisiunea ce au luat'o
marile poteri. Intr'aceea press'a europeana se o-
cupa acuma de alegerea principelui Bulgariiei. Dupa
cumu amu anuntiatu a fostu proclamatu de prin-
cipe alu Bulgariiei, printiulu Battenberg,
unu fiu alu printiului Alex. Lud. de Hess'a si
nepotu alu Tiarului rusescu, care e casatoritu cu
o sora printiului de Hess'a. Alegerea acést'a
se vede, că a facutu buna impressiune pe la tóte
cabinetele. Oficiosii nostri ne spunu, că printiulu
de Battenberg e bine vediatu la curtea austriaca
Unele diuarie rusesci se temeau chiaru de alege-
rea lui, căci diceau, că printr'ins'a va cresce numai
influinti'a Germaniei in peninsul'a Balcaniloru. La
acést'a respunde unulu din Berlinu in „Pol. Corr.“
că din esperientiele ce le-au facutu germanii toc-
mai cu suirea pe tronul a principelui Carolu, se dove-
desce, că Germani'a pôte asteptá dela suirea printi-
loru germani pe tronurile tieriloru orientale mai
multu neplaceri, decatu favoruri, der' nu va cas-
tigá prin aceea influintia politica in Orientu, nici
influintia comerciala, care astadi in Romani'a este
in manile Angliei s. a. s. a.

Adunarea nationala bulgara din Těrnov'a
s'a amenatu péna la sosirea noului principe. De-
putatiunea, care merge se ofere princ. de Batten-
berg tronulu, a si plecatu. Printiulu, care e subloco-
tenentu in regimentulu de garda prussiauu, a pri-
mitu unu nou concediu de 14 dile. Elu va primí
deputatiunea bulgara in 7 Maiu.

Cu dat'a 29 Aprile, sér'a, se telegraféza dela
Těrnov'a: Marea multime atrasa la Těrnov'a
din tóte coltiurile Bulgariiei prin evenimentele de
astadi a ratificatu otarirea Adunarii cu unu entusi-
asmu, care nu mai lasá locu nici unei indouiei in
privinti'a sentimintelor sale. In momentulu,
candu principele Donducoff iesia, poporatiunea a
deshamatu caii dela trasur'a s'a si a taritu-o in
triumfu prin tóte stradele. Adunarea intréga s'a
dusu cu solemnitata la resiedinti'a principelui Don-
ducoff spre a'i predá processulu verbalu alu sie-
dintiei de inchidere. Adunarea a fostu aclamata
de poporatiune in totu percursulu ei. — Se spune
că in siedinti'a de inchidere Monseniorele Clemente,
archi-episcopulu de Těrnov'a, care e renumitu, că
unulu din cei mai integri barbati din Adunare, a
pronuntiatu unu discursu spre a esaminá titlurile
celoru trei candidati infaçisati: Battenberg, Reuss

si Valdemar. Elu a aratatu, că principele de Battenberg a luptatu pentru liberarea Bulgariei si că, fiindu inca tineru, este in stare de a se asimilá mai strinsu cu poporul bulgaru. In acestu momentu, Adunarea intrerupese pe oratoru prin aplausele sale si numi prin aclamatiune si in unanimitate pe principele Battenberg Domnu alu Bulgariei.

Maiestatea S'a imperatésca si apostolica regésca a indreptatu cătra ministru-presiedinte regiu ungurescu urmatoriulu autografu :

Iubite Tisza!

In decursulu domniei Mele de mai multu de trei dieci de ani am avutu pe lęnga multe óre turbure si multe bucurii impreuna cu popórele mele, dér' o bucuria mai curata, mai intima abia mi s'a potutu procurá, cá in dilele din urma.

Acést'a bucuria o multiamescu iubirei popóreloru.

Adencu miscati Ne semtimu Eu si Regin'a, de aceste manifestatiuni spontane de iubire sincera si de alipire omagiala din partea singuraticiloru, reuniuniloru, corporatiuniloru, comunelor, autoritatiloru, si a reprezentantiloru tuturoru tieriloru. Tóte clasele si tóte paturile poporatiunei Ne-au adusu probele cele mai palpabile de sincera bucuria, si gratulatiunile cele mai cordiale.

Sunt mandru si fericitu totu-odata de a poté considerá pe tóte popórele acestei monarchie de famili'a Mea cea mare propria, in a caroru iubire ce Ne incungiura vedu efectulu acelei binecuventari ceresci, pe care am cerut'o la altariu acumu dóue dieci si cinci de ani pentru legatur'a Nóstra si pe care noi si de aci incoló o speramu dela darulu lui Dumnedieu pentru fericirea Nóstra familiara de péna aci si pentru scumpii Nostri copii, precumu si pentru fericirea patriei.

Festivitatile cele sgomotóse au trecutu, dér' aducerea aminte recunoscatória de aceste dile nu se va sterge nici-odata din anim'a Nóstra. In persóna si cu gur'a amu potutu se multiamimu numai la puçini din atatea milióne, de aceea aduceți la cunosçintia pretutindinea si tuturoru multiamit'a si recunosçint'a Nóstra cea mai intima si mai cordiala.

Vien'a 27 Aprile 1879.

Franciscu Iosifu m. p.

Unu autografu totu de acestu cuprinsu a adresatu Maiestatea S'a si ministrului de interne alu Austriei, comitelui Taaffe. Interessantu e ceea ce ne comunica „P. Ll.“, cá adeca acestu autografu este compusu si scrisu de insusi Maiestatea S'a, care la acést'a ocaziune solemna nu a voitu se faca intrebuintiare de-o péna straina, ci a preferitu asi depune insusi cugetarile si semtirile façia de popórele sale pe harthia. Marturisimu, cá se si observa in memoratulu autografu unu tonu caldurosu si simpatihicu, care nu poté veni decatu din sentiulu acelu de egala iubire cătra tóte popórele sale, pe care a binevoitu alu accentuá Maiestatea S'a façia de deputatiunea episcopatului serbescu.

Dela Curtea cu jurati din Sibiu.

Sibiu 30 Aprile a. c.

(Corr. part. a Gaz. Trans.)

Astadi s'a pertractatu processulu de pressa intentatu de cătra procurorulu regiu din Sibiu in contra d-lui Georgiu Baritiu, din caus'a unui articulu ce l'a publicatu cu numele seu in favorulu contribuitorulu pentru ranitii romani in Nr. 39 alu „Gazetei Transilvaniei“ din anulu 1877, candu d. Baritiu era inca colaboratoru la acést'a fóia. Actulu de acusatune fũ indreptatu contra dlui Baritiu totodata cu processule ce s'au fostu intentatu fostulu redactoru alu „Gaz. Trans.“ dlui Iacobi Muresianu pentru acestu si alti articuli (Vedi „Gaz. Trans.“ Nr. 2 din 1878) cari din caus'a d. Muresianu, fiindu bolnavu, nu se potũ infatisiá, s'au sistatu.

La 8 óre dimineatia s'au infaçiasiatu inaintea tribunalulu 36 jurati dintre cari respingendu d. procurorulu regiu 12, precumu si dlu aperatoriu alu acusatulu 12, au remasu 12 jurati si 2 suplenti, toti, afara de unulu, sasi meseriasi din Sibiu. Tribunalulu era compusu din dlu cons. r. jud. Béla de Tamássy cá presiedinte, din dnii judi Kovács János si Petra Rosc'a si din notariu Fridericu Haupt si Ioanu Badila. Acusatoriu era procurorulu reg. talmaciulu Deesy si aperatoriu advocatulu Albert Arz de Straussenburg. Dupa constituirea juriulu si punerea intrebariloru generali presiedintele cere se se dé cetire actulu de acusatune si resolutiunei tribunalulu.

Actulu de acusatune datatu: Sibiu 23 Oct. 1877, dice, cá procurorulu in sensulu ord. minist. din 14 Maiu 1871 nr. 1498 a ficutu aretare criminala contra fóiei periodice „Gazet'a Transilvaniei“ pentru mai multi articuli aparuti in cativa numeri ai acestei foi din an. 1877, intre cari si articulu din nr. 39 intitulatu „Spre folosulu romaniloru raniti“ si subscrisu de d. G. Baritiu. Acusatiunea se indrépta dér' in contra redactorulu responsabilu si a proprietariulu „Gazetei Transilvaniei“ Iacobi Muresianu precumu si in contra autoriloru articulo, ear' in specialu contra d-lui Baritiu, cá autoru veditu alu articulu din nr. 39. Ambii I. Muresianu si Baritiu sunt invinovatati a fi comisu crim'a de conturbarea linistei publice, prevediuta in § 65 alu codicelui penalu. La instructiune Iac. Muresianu a luat asupra s'a responsabilitatea pentru articulu incriminati si n'a voitu se numésca pe auctorii loru, ear' cátu pentru articulu din nr. 39 alu „Gaz. Trans.“ din 1877, care este subscrisu de G. Baritiu, acest'a a recunoscutu la instructiune cá l'a scrisu insusi si l'a tramisu spre publicare. Mai departe se cetesce actulu, prin care procurorulu declara, cá deorace intr'aceea Iac. Muresianu s'a bolnavitu si nu se poté infaçisiá la pertractare, procuratur'a reg. a renunciatu la urmarirea lui, dér' acusatune in contra d-lui Baritiu a sustienut'o. Acést'a e dér' acusatulu a fi comisu prin publicarea articulu din Nr. 39 alu „Gaz. Trans.“ din 1877 crim'a de conturbarea linistei publice prevediuta in § 65 alu codicelui penalu si delictulu de agitatiune prevediutu in §§ 300 si 302 cod. pen.

Dupa acést'a se cetesce la provocarea presiedintelu articulu incriminatu mai antaiu in traducere maghiara si apoi in traducere germana. Acestu articulu polemizaza in contra unoru atacuri ale lui „Kelet“ nr. 116 din 24 Maiu 1877 sub titulu „Spre folosulu romaniloru raniti“. La inceputu dice, cá „Kelet“ a indreptatu articulu seu „cu tóta furi'a unui tirauu brutale, lipsitu de sentimentele umanitatiei, contra femeiloru romane, cari ar' cutezá se contribuie cu bani si cu scame pentru soldatii raniti din armat'a Romaniei“ si esclama: „Audi Europa civilisata, auditi popóre christiane din tóta lumea si ve dati veridictulu vostru asupra acestui atentatu criminalu comisu contra umanitatii.“ Apoi da unu estrasu alu asertiuniloru fóiei maghiare, care in terminii cunoscuti amblá se terrorizeze pe femeile romane, cá se nu contribuie pentru ranitii din armat'a romana si facendu asemenare intre aspiratiunile maghiare si romane dice: „Noi urmanu doctrineloru christiane, ei se inchina Alcoranului. Noi aspiramu la civilizatiunea, drépt'a nóstra hereditate; ei aspira la barbari'a din Caucasu, din Turcestanu si Dagesstanu. . . Ei lauda tiép'a si furcile turcesci, hoitiile si crudimile de basibozuci si cerchezi; noi, cá si Europ'a intréga, le condamnamu si urimu din totu sufletulu nostru. . . Caus'a comuna, pe care o face Romani'a inca si astadata cu Russi'a, nu are se geneze pe nici unu romanu; ea este justificata pe deplinu pentru istoria. Tirani'a rusésca, de care fabuléza diuarele maghiare, comparata cu cea unguresca si polóna din tóte perioadele istoriei, nu are causa de a se coperi cu frundie de finicu. . . Asiadér' femeile nóstre voru merge inainte cu pasi siguri pe calea ce le arata anim'a loru, vointi'a nationala si esemplulu Europei luminate, despretiundu ori-ce metechne ale tiraniei si egoismulu ucigatoriu de patria“. Subscrisu e: G. Baritiu.

Presiedintele cătra Baritiu: Voiesci dle acusatulu a face vreo observare la pir'a dlui procurorulu? Acusatulu: Dá! si anume eu nu cunosc adaverat'a causa pentru care sunt acusatulu. Procurorulu: Actulu de acusatune e precisu in sensulu legii. Pres: Esti acusatulu din caus'a articulu din Nr. 39 alu „G. Tr.“ dupa § 65 si §§ 300 si 302 cod. pen. Acus: Acést'a am voitu numai se sciu. Pres: E dreptu cá in articulu Dtale ai scrisu, cá diplomati'a Europei intregi a recunoscutu, cá tirani'a turcesca nu poté fi suferita afara de cea austro-ungara? Acus: Nu e dreptu, traducerea e rea, acolo sta „fara esceptiune“ (nu cu esceptiune) de cea austro-unguresca. Pres: constata apoi erórea in traducere si dice: dér' numindu pe „Kelet“ fóia ministeriala ai ganditu negresitu la ministru? Acus: Potu se dovedescu, cá nu m'am ganditu la ministru. O fóia ministeriala poté scrie ceva si fara de a intrebá pe ministru, asia dér' eu m'am potutu aperia contra lui „Kelet“ fara a me gandii la ministru. Pres: Ai disu in altu locu, cá poporulu ungurescu se inchina Alcoranului, acést'a e inse

unu neadeveru. Acus: N'am vorbitu de poporulu ungurescu, numai de publicisti maghiari. Pres: Sustieni mai departe cá maghiarii lauda se tiép'a si furcile turcesci, prin acést'a ii insulta. Acus: enumera corespondintiele ce le primea in „Kelet“ din Rusciucu, Galati s. a., in cari se glorificau crudimile turcesci. Asemenea scrieau si alte foi si dice, cá a intelesu pe acesti publicisti nu pe poporulu maghiaru.

Presiedintele incheiandu interogatoriulu da cuvintulu procurorulu reg., care isi aperia p'er'a artaiu in limb'a maghiara, apoi in cea germana. Procurorulu Ioane Deesy spune apoi, cá acusatune era indreptata antaiu contra lui Iac. Muresianu si Baritiu si cercetarea s'a si facuta. VEDIENDU inse, cá intr'aceea Iac. Muresianu s'a bolnavitu, si cá din caus'a acést'a nu se poté infaçisiá se vediu silitu pe bas'a testimoniulu esertiuniloru a renutiá la urmarirea lui si a retrage acusat'a facuta in contrai. Acusatiunea contra lui Baritiu o sustiene inse. Procurorulu dice apoi, cá articulu incriminatu iuvólva crim'a prevediuta in § 65 deórece e indreptatu in contra „statulu ungurescu“. Asemenea agitéza articulu in contra guvernulu si a organeloru sale, si atitia in contra ministrulu, care a opritu formarea comitetelor pentru contribui in favorulu ranitoru romani, in fine agitéza in contra natiunei maghiare. Procurorulu dice mai departe, cá déca ar' fi convinsu de aceea, cá acusatulu, n'a agitatu in contra statulu maghiaru si natiunei maghiare, ci cá a polemizatu numai, cumu sustiene, in contra diuareloru maghiare, elu, procurorulu, ar' retrage acusat'a s'a. Dér' nu vede nicidecumu a fi justificate scusele acusatulu, articulu vorbesce in contra loru. In fine se róga de jurati, cá se declare de vinovatu pe acusatulu.

Presiedintele intréba pe acusatulu, déca voiesce insusi a se aperia séu concrede totu lucrulu aperatoriuulu d-sale. Baritiu raspunde, cá densulu va avé de a vorbi cevasi in aperia s'a. Dice apoi in limb'a germana, cá procurorulu nu a potutu aduce dovedi pentru asertiunile sale, cá ceti printre rënduri nu e iertatu unui procurorulu Densulu, (Baritiu) a polemizatu numai in contra diuaristiloru. Foile maghiare au atitiatu multu vreme in contra romaniloru, ba uuulu a scris chiaru: cá tóta natiunea romana consta din 3 milióne de tígani. Pres: ilu intserupe aci curendu cá se remana la obiectu. Acus: Asia nu me potu aperia. Pres: Eu nu te impedecu in aperia dtale. Acus: dice apoi, cá aperia s'a o concrede aperatoriuulu si intie. eptiunei juratiloru Elu (Baritiu) nu a voitu se atace in articulu acela statulu, ci a luat in aperia numai femeile romane, cari au comisu numai unu actu de umanitate, si-au implinitu numai o datoria cătra tieri vecina dela care noi cei de aci tragemu multe fólóse. Se se inchida numai frontierele pe 6 luni si se va vedé, ce urmari rele va avé acést'a. Romani'a candu era fómetea mare ne-a ajutatu cu bani si a datu ospitalitate emigratiloru maghiari. Si noue se nu ne fia iertatu a dá ajutoriu ranitoru romani luati sub scutul „Crucei Rosii“ in numele umanitatii? Arata cá in Transilvania exista legea de pressa absolutistica austriaca din 1852, cá in Transilvani'a suntemu tractati dupa alte legi si cá acést'a a sciut'o fórté bine cand a scrisu articulu incriminatu. In fine se róga de jurati, cá se 'lu achiteze.

Aperatoriuulu Albert Arz de Straussenburg dechiara indata la inceputu pir'a procurorulu de nebasata si fara de fómele legale. Legea prescrie, cá se se arate pasagiile incriminate. Acést'a procurorulu nu-o face ci dice cá intregu articulu e in contra legea ceea ce inse nu poté fi, deórace articulu contine si estrase din foile maghiare. Mai departe enunmera aperatoriuulu unu siru de erori formale, care dice, le-a facutu procurorulu in actulu de acusatune. Sustiene apoi ca processulu de façia, acum dupa doi ani, este unu anachronismu, cá 'ti ne vóca in memoria istori'a cu trambiti'a postilionulu lui, in care inghiatiase melodi'a, ear' intru tardu deodata s'a desghiatiatu spre mirarea tuturoru. Atunci se faceau demonstratiuni in onórea sofatelor turcesci, atunci toti inimicii Turciei treceau in inimicii ai statulu ungurescu. Astadi inse Turcu este inimiculu nostru. Acuma tocmai acele maghiare, cari erau in contra ajutoriei ranitoru romani, pledéza pentru aliantia cu Romani'a. Dupa apoi, cá aperia nu poté fi grea, fiindu-cá articulu din cestune e atatu de nevinovatu, in catu nu gresiesce contra nici unui paragrafu alu codicelui penalu. Déca juratii credu, cá acusatulu in

deveru a agitat in contra statului si a guvernului seu chiaru in contra imperatului si a monarchiei, selu declare vinovatu. Intréba, se póte deduce óre din acelu articulu, cá acusatulu a intentiunatu a întreprinde ceva si in contra regatului ungurescu si a unitatii statului ?

La întrebarea acést'a câteva jurati au respunsu cu strigari de Nu! si procurorulu indata róga pe tribunalu, cá se iea la protocolu acestu Nu! alu juratorulu. A peratoriulu arata apoi, cá nici in sensulu §§ 300 si 302 acusatulu nu e culpabilu, procurorulu nu a potutu dovedi nici macaru existinta unui delictu. Din articulu nu se póte deduce nici intentiunea de a insultá pe guvernulu seu organele sale, nici de a atitá in contra maghiarilor, cáci este indreptatu numai in contra diuastiloru. Dér' si candu ar' fi adresatu catra natiunea maghiara n'ar' contiené nimicu vatamatoriu. Cumu vine, de cu tóte aceste d. procurorulu sustiene acus'a. A peratoriulu Straussenburg crede, cá caus'a la acést'a este, cá procurorulu a voitu se próvece anume unu veridictu de achitare alu juriului, cá se mai aiba unu casu, de care se se póta acatiá, cá se dé lovitur'a de mórte institutiunei juriului. Se scie, cumu s'a plansu d-lui Tisza asupra juriului din Sibiiu dicédu, cá acést'a pe toti ii dechiara nevinovati. Finesce apoi esprimendu-si sperantia, cá juratii Sibieni voru satisfac adevéru si voru achitá pe acusatulu.

Procurorulu Deesy sustiene ceea ce a disu cu privire la articulu incriminatu si se plange asupra a peratoriului, care, dice, ar' fi abusatulu de dreptulu seu de a perare, de aceea se róga de tribunalu, cá se 'lu pedepséca. Nu e dreptu, cá articulu polemiséca numai contra unoru foi, si cá apera numai umanitatea. Desi a auditu deja de pe banc'a juratorulu unu nu! totusiu speréca, cá acusatulu va fi declaratulu de vinovatu. A peratoriulu replica accentuandu, cá procurorulu nu are dreptu a face imputari juratorulu, pentru cá au strigatu nu! ei au dreptu de a pune întrebari si trebuie se aiba si o convictiune a loru. Apoi dice, cá procurorulu e unu organu alu ministrului de justitia, de care trebuie se asculte. Procuror. protestéca contra acestei asertiuni si cere se se ié la protocolu. A per. repeta, cá procurorulu n'a doveditu nimicu, si cá acusatulu a avutu dreptu a provocá pe femeile romane, cá se contribuie mai departe pentru raniti. Pres: in- tréba pe acusatulu, déca mái voiesce se dica ceva? Acus. Da! Procurorulu. Protesteazu. Acusatululu nu-i mai e iertatu se vorbésca.

Presied: face apoi resumeulu aratandu motivele pe cari se baséca ambele parti, cetesce apoi juratorulu întrebările puse de cátra tribunalu, procurorulu inse pretinde, cá acele întrebări se se modifice precumu le-a compusu densulu. La întrebarea presiedintulu a peratoriulu declara, cá n'are nimicu a observá la întrebările formulate de procurorulu Tribunalulu se retrage spre a stabili întrebările si dupa 1 óra reocupandu loculu pres. da cetire întrebárilor pe cari le preda apoi juratorulu impreuna cu actele processuali. Juriulu se retrage in sal'a laterala si dupa o pauza de 1/4 de óra reintorcandu-se in sala anuncia verdictulu. Juriulu respunde :

La întrebarea 1-a de este adevératu, cá Baritiu ar' fi autorulu acelu articulu? — in unanimitate dá!

La întreb. 2-a déca articulu involva crim'a prevediuta in § 65 lit. a, a cod. pen. ? — in unanimitate nu!

La întreb. 3-a déca articulu involva delictulu prevediutu in § 300 cod. pen. ? — in unanimitate nu!

La întreb. 4-a déca contine delictulu prevediutu in § 302 ? — in unanimitate nu: in fine

La întrebarea a 5-a déca afla preste totu pe acusatulu de vinovatu seu nu? — in unanimitate nu! adeca nevinovatu.

Dupa acést'a presiedintele dechiara pe acusatulu G. Baritiu de nevinovatu si spune, cá tribunalulu nu póte dá ascultare propunerei procurorulu, de a se pedepsi a peratoriulu, deórece portarea s'a n'a fostu de asia, apoi redica siedintia la 1 óra dupa ameadiu.

Actu de recunoscintia

adresatu Excelentiei Sale d-lui Archi-Episcopu si Metropolitu de Alb'a-Iuli'a Dr. Ioanu Vancea prin preutii gr.-cat. din districtulu protopopescu alu Margaului, pentru Representatiunea substernuta Maiestátii Sale in caus'a proiectulu de lege rela-

tivu la introducerea limbei maghiare in scólele nóstre poporali-confessionali :

Excelentia! Alu nostru pre-agratosu D-nu Archi-Episcopu si Metropolitu!

Cu catu mai multu sentimtu in realitate si cunóscemu greutatile si obstaculele extraordinarie si omnilaterali, provenite din influintele esterne, fatali si desastróse, in contra caror'a, precumu in trecutu asia si in vitregele si calamitósele tempuri de astadi, scump'a nóstra mam'a biserica, pentru a se conservá, a avutu si are a luptá continuu din tóte poterile sale spirituali: cu atatu mai constanta este amórea, recunoscintia si aderintia nóstra catra Excelentia Vóstra, pre-agratosulu nostru Archipastoru, care cu o taria neinfanta, cu o intrepiditate neinvinsa, si cu abnegatiune, prudentia si moderatiune demne de-o missiune divina, conduceti intre atatea furtune amenintatórie destinele acestei sante biserice in fruntea, careia ati fostu chiamati de Provedintia.

Una fericita ocaziune ne este data spre a Ve manifestá, Excelentia, aceste sentimente ale nóstre pline de respectu si devotamentu, intre altele, si prin faptulul parintiescu, care va remané pentru totudéun'a uestersu in Analile nóstre bisericesci si nationali, faptu neuitatu, de care celea mai tardie generatiuni si posteritati din acést'a santa biserica voru vorbi cu pietate si reverintia, faptu maretu care, si singuru, va glorificá si immortalisá pentru eternitate memoria auctorulu seu: intielegemu prea-resolut'a Representatiune ddo. Vien'a 9. Februariu 1879, substernuta in 10 a aceleiasi lune Maiestátii Sale prin Excelentia Vóstra pentru inlaturarea proiectulu de lege relativu la introducerea vatematória a limbei maghiare, cá studiu obligatoriu, in scólele nóstre poporali-confessionali.

Excelentia! Cuprinsulu disei Representatiuni, carea preste totu este cea mai firma si energica a perare a institutiunilor nóstre bisericesci si scolastice si a caracterulu loru nationalu cu dulcea nóstra limba romana, supta din pieturile mamelor nóstre si eredita cá celu mai pretiuutu si inalienabilu tesauru dela strabunii nostri in mani'a atatoru vicissitudini si adversitati seculari, dicemu, cuprinsulu laudatei Representatiuni a storsu lacrimi de bucuria din ochii nostri, vediendu cum, interprete prea-fidelu si representante adevératu alu sentimentelor nóstre religióse, cu unu zelu intr'adeveru apostolicu, ati accentuatu, Excelentia, inaintea Maiestátii Sale, cu voce inalta si cu apesarea ceruta de gravitatea si sanctitatea causei, prin cuvintele de valóre perpetua, espressione sincera a intimeloru si inalterabiloru nóstre convictiun, adevéru cá: „pentru Ierarchia nóstra eclesiastica, limba romana este cestiune de viétia (conditio sine qua non)“, prin carea enuntiatiune, pre cátu de virila si curagiósa in conditiunile actuali ale biserice si natiunei nóstre, pre atatu de démna de Archipastorulu nostru, ati implenit, Excelentia, si cu ocaziunea mentiunata, precum totu-de-un'a, spre consolarea si fortificarea credintiosiloru acestei sante biserice, cea ce in Sant'a-Scriptura face bunulu pastoru, carele pentru turm'a sa pune sufletulu seu.

Subsemnatii preuti gr. cat. din districtulu protopopescu alu Margaului aducédu deci Excelentiei Vóstre prin presentulu actu omagialu profund'a si fierbintea nóstra multiamita si recunoscintia pentru acést'a opera întreprinsa de Excelentia Vóstra in favorulu conservatiunei caracterulu nationalu alu institutiunilor nóstre bisericesci si scolastice, si asigurandu-Ve, Excelentia, cá pre acestu terenu inespugnabilu, fiindu un'a cu noi credintiosii biserice nóstre in solidaritate nestramutata sub inalt'a si intielépt'a conducere a Excelentiei Vóstre, nimicu, nici portile infernului nu voru poté prevalé asupra nóstra, perseveramu cu cea mai adénca veneratiune si devotiune.

Ai Excelentiei Vóstre.

Almasiulu-Mare, 30 Martiu 1879.

Prea umiliti fiii:

(Urméza subscrierile).

Aradu, 28 Aprile 1879

In pretiuutul diariu ce redactati Nro. 27 s'a publicatu estrasulu unei corespondentie din Halmagiu cu dtlu 24 Martiu 1879 in privintia constituirii sinodulu protopresbiterale alu tractulu Halmagiu, unde se afirma, „cá se ar' fi verificatu astfelu de individi, cari n'au fostu alesii de membri sinodali nicairea, ci numai octroati in loculu altora“, si din acestu motivu 2—3 cercuri de alegere remasera nerepresentate, fiindu-cá alesii, se nu vateme modestia celoru intru adevéru alesii, nu au voitu a participá. — Acést'a corespondintia, care numai acumu o potui primí, continieandu in sine unu puru neadeveru, cá se-o reducu la valórea s'a me voiu rogá se binevoiti a dá locu urmatóreloru:

La sinodulu protopresbiterale alu Halmagiului am onóre a fi membru realesu in alu treilea periodu, fiindu totodata si membru in comisiunea

verificatóre cu ocaziunea constituirii sinodulu actualu, sub totu decursulu, la care au participatu toti membrii sinodulu, nu s'a observatu nici o nelegalitate ba nici eróre de forma, nici vreunu protestu nu au incursu, pentru acesta punctualitate, din partea sinodulu s'au votatu presiedintulu protopresbiteru d-lui I. Groza si respective pentru dester'a conducere a D-sale multiamita protocolara in unanimitate. Cumcá astfelu au decursu alegerile si constituirea sinodulu dovedescu protoco-lele, despre ceea ce ori si cine se póte convinge.

Amintiu ca trei individi din opidulu Halmagiu si anume: Ioane Iula, Gratiann Poppu precumu Nicolau Robu desi alesi si verificati nu s'au presentatu la siedintia ocupandu-se sub totu decursulu aceleia cu lucruri cu multu mai spirituose decátu cele bisericesci in cas'a d-lui Alesandru Kádár din Halmagiu, despre ce me am convinsu mai tardiu. Membrii sinodulu dupa finirea aceluia resfranduse, cari incatrau, vre-o cativa, cari erau mai indepartati fiindu siliti a remané peste nópte in Halmagiu s'au intrunitu la una cina, unde se affa si D-lu protopresbiteru tractualu, in care locu se presentara si cei trei membri absentii dela sinodu, cari in locu de a-si justificá absentarea incepura a atacá sinodulu, pe presiedintele aceluia in tóta form'a dupa cumu le-a venitulu la cugetare, — afara de bun'a cuviintia — afirmandu, cá ar' fi fostu alesii in modu ilegalu si pentru aceea nu voru se participe. Cei de faciá cunoscédu individualitatea aceloru persóne, sciindu, cá cu introducerea erei nóue au devenitu uneltele a totu ce este nefolositoru causei nóstre, si cumucá ce a potutu stricá faciá de natiune totu au stricatu, in detrimentulu aceleia pentru ajungerea scopurilor loru materiale si personale si sciindu, cá mai au lipsa a-se amestecá si a conturba si bun'a intielegere in afacerile nóstre bisericesci, — unde ne-au mai remasu uniculu terenu. sciindu tóte aceste membrii participanti ai sinodulu, care se affa de faciá, nici cá s'au ingeratu in vorbele aceloru domni. Atát'a a fostu totu.

La a dou'a parte a corespondentiei care dupa cum bine o-a caracterisatu onorat'a redactiune de „enigmatica“ nici asiu reflectá de cumva nu aru fi atacata onórea si védi'a venerabilulu nostru consistoriu pentru procederea s'a la denumirea comisariulu consistoriale in persóna lui N. H. Nici candu nu me voiu încercá a aperi onórea Dlu commissariu N. H. pentru cá nu are lipsa de acést'a; cá totusi onorabilele redactiuni ale diuareloru nóstre nationale se fia bine informate despre astfelu de mistificatiuni si seduceri ale corespondentiloru anonimi sum silitu pentru auctoritatea venerabilulu consistoriu si pentru constatarea adevéru, cumcá denumitululu commissariu consistoriale N. H. a functionatu cá deregatoriu publicu dela anulu 1868—1876 in comitatulu Zarandului, adeca pëna la desfiintarea aceluia cu tóta demnitatea si cu tóta onórea, pentru aceste calitati venerabilulu consistoriu l'a denumitu pe bas'a conclusulu sinodale, inainte de acést'a cu siese ani, inspectoru scoleloru districtuale in o parte a protopresbiteratulu Halmagiu unde a si functionatu cu unu zelu raru in decursu de trei ani, adeca pëna la sistarea acelu officiu gratuitu; prin altu conclusu sinodale, totu acelu individuu in anulu decursu 1878 a fostu denumitu de commissariu consistoriale scolasticu in tractulu protobresbiterale alu Halmagiului; cumcá in tóte functiunile aceste a corespunsu cu punctualitate si zelu, dovedescu actele consistoriale, despre ce se póte convinge ori si cine.

Acum facu întrebare, este cu cuviintia si este dreptu asi bate jocu si a deonestá, — facédu alusiuni pe venerabilulu consistoriu aradanu pentru cá a denumitu de comisariu consistoriale pe acea persóna, care nici candu nu a meritatu neincredere, eu asia credu, cá dispusetiunea venerabilulu consistoriu este cu totul corecta. — Altcum provocu pe Dlu corespondente se bine voiesca a designa unu individuu in opidulu Halmagiu, in care venerabilulu consistoriu si-aru poté pune incredere, cá se-mi fia si mie si venerabilulu consistoriu cunoscutu. — Dupa premersele aceste, nici me voiu încercá a demonstrá ce a voitu corespondintele, care nu póte fi altulu (?) decatu unulu dintre cei trei absentii, cáci evidenta e intentiunea de a mai stricá si ceea ce se afla inca nestricatu adeca: a incurcá afacerile nóstre bisericesci si scolarie pentru de-a poté contá si in venitoriu la protectiunea d-loru, — a caroru unelte órbe au devenitu.

Onorabila redactiune! De candu s'a schimbatu constelatiunea politica in cerculu Halmagiului ómenii nostri, cari in timpuri favorabile erá unci romani buni — dupa presupunerea loru — astadi au de-

venitu cei mai mari antagonisti a totu ce este romanescu, ba ce este mai multu, nici biserica nici scol'a nu voiescu se ne-o mai crutie ca uniculu paladiu nationalu.

Acesta, si purulu adeveru me a indemnatu se reflectezu la corespondenti'a amintita, 6r' pentru cele scrise primescu responsabilitatea atatu fa'cia de publicu catu si fa'cia de presa.

Unu deputatu sinodale mireanu.

Itali'a si Romani'a.

D. Enrico Amante, presedintele curtii de apelu din Macerat'a (Itali'a), eruditulu si infocatulu filoromanu, adreseaza doctorului Dragescu la Tulcea urmatoarea scrisore ce o reproducemu dupa „Rom. Lib.“

Scumpulu meu Dragescu! Felicita din tota anim'a pe compatriotii mei romani, pentru ca in timpuri infame ca cele de adi ne-au datu unu esemplu unicu opunendu-se colosului nordicu in afacerea Arab-Tabiei. Un bravo generalului Angelescu si tuturor romanilor, cari adi merita a fi numiti nu romani, ci romani, cei d'antai nascuti ai Romei eterne, ai carei noi, italianii, suntem ai douilea nascuti, bastardi ce amu statu pana acumu in genuchi inaintea Germaniei si a lui Bismark, care plati, dupa meritul, pe tradatorii Italiei, alandu-se cu Austri'a.

Lumea latina fugitiva de pe malurile Tibrului s'a stabilitu la Dunare, si vechii romani renascu la Plevna, si bastardi romanilor lasa pe austro-germani se ocupe tote malurile opuse ale Adriaticei, si numescu prudentia aceasta politica, care prepara restauratiunea austro-bismarkiana in Itali'a.

Se nu ve superati pe aceia, cari in Itali'a vorbescu reu de voi, acestia nu sunt adeverati italiani, ci nisce miserabili cari au nume cu desinentie italiene si 'si vendura sufletulu strainului. Ar' trebui biciuiti acei vili si corupti, cari cutea se vorbeasca reu de romanii de la Dunare, eu sunt indignatu contra loru, eu care ve iubescu pe voi, si numai pe voi ve consideru ca demni fii ai Romei.

Italianii, Francesii, Spaniolii asurzescu lumea cu cuvinte pompoze, ear voi nu vorbiti, cf lucrati. . . . Suntetii voi cari puteti aminti lunei moderne

Ca antica valóre
In animile latine
Nu este mórta

Bismarck v'a lovit in anima, Bassarabi'a s'a datu Rusiei, si independintiei vóstre i s'a impusu legaturi, cari ve facu se ve sangere anim'a. Se speramu in renascerea latinitatiei, se speram ca Dies irae, dupa 14 secole de robia, va tresari. A resaritu pentru turcu, nu va resari pentru latini si contra cazacului si indisolubilului seu aliatu? Se speramu!

Diverse.

(Din Seghedinu) earasi sosese o scire currieratóre. Unu orcanu teribilu a nimicitu in 30 Aprile tote lucrurile, a stricatu totu ce se facuse pena acuma spre a delaturá ap'a. Seghedinulu a suferitu prin acést'a o a doua catastrofa. Ap'a s'a urcatu si a ajunsu earasi la inaltimea in care se aflá la inceputu. Este cá si candu elementele s'ar fi conjurat in contra acestui nenorocitu orasiu.

(Daiianu prinsu?) Din Nocrichu i se scrie diuariului „Sieb. d. Tagblatt“: Eri dupa amédiu s'a facutu aratare la pretur'a de aci, ca renumitul banditu Daiianu s'ar aflá de dóue dile in vecinatate. Cu tote cá nu erá probabilu, cá Daiianu se viziteze tocmai poporatiunea cea mai seraca din comitatulu Sibiiului, totusiu s'au tramisu toti gendarmii din locu la Altienu. Acestor'a favorisati de intunerecu le succese a incungirá cas'a, unde se presupunea, cá se aflá Daiianu; gendarmii sparsera usile si intrara in casa, unde nu aflara pe Daiianu, dér' arrestara o alta banda de hoti ce se adunara acolo din tote partile tieriei si se consultá tocmai despre aceea, cá ce reutati se mai incépa.

(Situatiunea in Russi'a dupa atentatu) devine din di in di mai grea si nesuferita. Se anuntia, cá dela 2 (14) Aprile a. c., candu s'a comisu atentatulu asupra Imperatului, s'au seversitu in diferitele orasie ale Rusiei 84 atentate de cátra nihilisti in contra asianumitoru „stelpi“ ai despotismului. Indata a dóu'a di dupa atentatulu Tiarului a primitu o scrisore amenintatória si de unadi a primitu si noulu guvernatoru generalu provisoriu, generalulu Gurco, o asemenea scrisore. Nici unu functionariu de statú séu militariu mai de rangú nu mai cutéza a amblá pe strada fara camasia de otielu. Cu tote mesurile severe ce se ieau, terorismulu revolutiunariu cresce mereu. Chiaru functionarii Tiarului trecu in partid'a revolutiunara sub influinti'a spaimiei si a ordinelu Nihilistiloru.

(Atentatorulu Soloviev), se dice, cá la interogatoriu a respunsu la intrebarea judelui de instructiune fermu, cá a trasu asupra Tiarului. — Ce ai vrutu d-ta cu atentatulu? — Se omoru pe Tiarulu. — De ce? — Pentru cá nu voiescu se dé poporului rusu o esistentia dédna de omu. — Ai d-ta complici? — Da — Cine sunt acesti'a? — Toti Russii, cari cá si mine urascu despotismulu — Cum se numescu ei? — Acést'a nu se póte sci, deórace numerulu loru e infinitu de mare. Mai multe nu s'au potutu audi din gur'a lui Soloviev.

(Garibaldi la — Andrassy.) Comitele Andrassy a datu in 25 Aprile o soarea in onórea membriloru deputatiuniloru sosite la Vien'a spre felicitarea Maj. Sale. La acést'a soarea s'a petrecutu cumu istorisesce „N. W. Tgbl.“ urmatoriulu casu amasantu: „Nu numai la unu óspe a doveditu eroldulu originalu, care stá la usi'a salonului si anuntia pe cei ce soseau, cá are o mare intielegere pentru directiunea politicea austro-ungare si pentru inclinatiunile ministrului Andrassy. Intre cei multi sosise si unu d-nu Garibaldi. . . . Inca inainte de ce a intratu in sala d-nulu acest'a, eroldulu dela usia a si anuntiatu sosirea lui, pronuntandu cu-o voce apesata si multu dicétóre numele lui, de se audi in tota sal'a, incátu fiecare trebuia se créda ceea ce se pareá, cá crede eroldulu: cá Garibaldi, adeveratulu eremitu dela Caprer'a, a venit la Andrassy. Se intielege, cá nu erá elu. Unu omu simplu in aparintia cu barba plina blonda se bucura de acelasu nume cu vechiulu luptatoriu pentru libertate. . . . si elu este consiliariu de curte séu vreunu functionariu de asemenea categoria, alu caruia entusiasmu pentru libertate cu greu se póte pune in comparatiune cu acel'a alu lui Garibaldi, ci numai Garibaldi, cumu s'a deslusitu mai tardiu in societatea aristocratica, unde incidentulu a produsu cea mai vesela sensatiune. Ospetii audiendu numele Garibaldi erau antai surprinsi de mirare, indata inse se chiarificá lucrulu si incepura a ride si Andrassy dise ridiendu: „Garibaldi vine la mine? In timpul nostru tóte sunt possibile?“ — Acést'a a esperiat'o mai multu cá toti comitele Andrassy, care dintr'unu refugiatu condamnatu la mórte a devenitu primulu ministru alu Maiestatii Sale.

(Unu furu, care s'a prinsu singuru.) Individulu X intrá aséra de vreme in biserica St. Spiridonu din acestu orasiu, dice „Curierulu de Galati“; protegiatu de intunereculu noptii, elu despoia icónele si evangeli'a de argintulu ce le orná, iea potirulu si cuti'a cu paralele, le pune pe o feréstra pe unde si voia se fuga si incérca se se strecóre printre férele ferestrii, inse observa, cá nu incapea; se desbraca apoi de haine si astfelu, fiindu golu, se fortiéza a esi pe feréstra; férele inse nu acceptara proiectulu seu si, in locu a'lu lasá se se strecóre, ele ilu prinsera de capu si astufeliu ilu tienura arestatu pena la 3 óre dupa miédiulu noptii, candu, trecundu unulu dintre gardistii calari, cari facu paza de nópte, abi'a l'au potutu scóte dintre férele ferestrei. Apoi a fostu depusu in arestu. „Vocea Covurluiului“ dice, cá furulu e unu baiétu de 18 ani.

(Descoperire archeologica.) — La Rom'a s'a facutu o frumósa descoperire archeologica. In partea Farnesinei, espropriata pentru a face locu Tibrului, s'a gasitu unu edificiu, ai carui'a pareti sunt impodobiti cu picturi minunate si fórte bine conservate. Dupa spuselu archeologiloru sunt cele mai pretióse tesauere ale artei antice ce s'au vediutu pena acumu in Itali'a. Aceste picturi datéza din Timpulu Republicei séu celu puçinu din „Rom.“

(La Taborszky si Parsch) in Budapest'a au aparutu de curéndu urmatóriele piese: „Valerie“ polca française de Philipp Fahrbach jun. 50 cr.; „Fantaisie Hongroise“ pentru violina cu acompaniare de pianu séu orchestra de Eugeniu Huber 1 fl. 50 cr.; „A bácskai rezervisták“ 4 cantece populare de Erkel Elek 80 cr.; „Agnes Asszony“ 10 cantece populare de Erkel Elek 1 fl.; „Riczacza“ 2 cantece noue de Szentirmai Elemér 60 cr. Tóte aceste cantece suntu compuse pentru voce cu acompaniare de pianu.

Ajutórie pentru cei nenorociti prin esundarea Tisei.

In comitatulu Fagarasiului, fiindu recercate din partea Ilustratiei Sale Dlui Comite supremu Iulius de Szentiványi, patru dómne in scrisu de a stringe ajutóre pentru Seghed-

neni si ceialalti inundati, au strinsu dómn'a Lou Gramoiu urmatórele colecte.

Colectanta: Louisa de Gramoiu 10 fl., Iarics 4 fl., Carolina Plescot 2 fl., Mathilda Ioan 1 fl., Elisa Kelner 1 fl., dómn'a Kereszteni 1 fl., Hochmann 2 fl., Regina Nehrer 2 fl., Iosif Zacharias 1 fl., Iuliu Laurics 1 fl., Ivan Novak 1 fl., Stefan Pap 1 fl., Charlotte d. Krausz 1 fl., Hermina Gebauer 1 fl., Henrik Schul 1 fl., Friederica Swaboda 1 fl., Ioan G. 50 cr., Laurian Negrea 50 cr., Samoil Haupt 50 cr., Nicolae Toma 20 cr., Izidoru Bunea 1 fl., Franciscu Pecher 1 fl., Maria Florea 1 fl., Iosefine Abraham 1 fl., Anastasiu pescu 1 fl., Charlotte Max 1 fl., Dr. Szabo 1 fl., Elena Codru 50 cr., Maria Metz 60 cr., Emilie Oberh 1 fl. 50 cr., Alexandru Micu 1 fl., Dimitrie Chise 50 cr., Elena Pop 1 fl., dómn'a Wolf 50 cr., Reiner 50 cr., Leopold Mendl 2 fl., Maria Eiser 50 cr., Catarina Kotniz 50 cr., Tereszia Kenz 50 cr., Anna 50 cr., dómn'a Kühn 1 fl., Amalia Henter 50 cr., Tereszia Tax 1 fl., Adele Böhm 1 fl., Maria Franc 50 cr., Teresia Klein 1 fl., Maria de Negrea 1 fl., dómn'a Heberger 1 fl., Louiso Böhm 2 fl., Johanna Böhm 1 fl., Ioan Hermann 3 fl., Robert Hess 1 fl., Ilniczki Ih. 1 fl., Thierfeld 50 cr., dela monastirea catholica 2 fl., Sa Bangrot 30 cr., Maria Etvesiu 1 fl., dómnisióra Aug. Capesius 50 cr. La olatta 70 fl. 80 cr. v. a., care danduse mie in 30 Martiu a. c. iam si tramisu cu 2125 Dlui comite supremu la Brasiovu.

Afara de acestia bani au incursu inca la mine:

1. Dela Oficiulu Comunetati mari Fagarasiu din casa aloi apoi colectati dela diferitele corporatiuni 359 fl. 59
2. Dela pretura Arpasiana 13 fl. 16
3. Dela Oficiali din gremiulu Vicecomitelui si ai scaunului orfanale 41 fl. 50
4. Dela Oficiali bunuriloru de statú 27 fl. —
5. Dela societatea ungarica (mag. kőr.) 21 fl. 10

face 462 fl. 35

cari sa tramisu in 8 Aprile cu Nr. 2428 inaltului ministru de interne regiu ungaricu.

Colectele, cari au mai incursu si voru mai incepu dupa acést'a se voru publicá. —

Fagarasiu in 22 Aprile 1879.

Gramoiu m. p.
vicecomite.

Casa de inchiriatu.

Cas'a de sub Nr. 1392 Brasiova suburbu Scheiu strad'a mare, constatatóre din 5 odai, bucatarii de earna, 1 bucataria de véra, 1 grajiu pentru patru cai, 1 siopronu pentru trasuri, 1 siopronu pentru lemne, 1 gradinitia cu pomi si pentu verdetiuri, cu curte spatiósa, este a se inchiriu prin licitatiune pe 3 ani dela St. Mihaiu a. incolo.

Licitatiunea se va tiené in 22 Aprile a. c. v. inainte de ameadu la 10 óre, in Sal'a de S. dintie a Bisericei Sf. Nicolae suburb. Scheiu.

Conditiiunile inchirierei se potu luá in vedu la Curatorulu Bisericei Domnulu I. A. Nave suburbu Scheiu in Prundu. 3—3

Pretiturile platiei

din 2 Maiu st. n. 1879.

	Hectolitru. fl. cr.	Hectolitru. fl. cr.
Granu	fruntea . . . 6.—	Mazerea . . . . . 5.—
	midulocu . . . 5.90	Lintea . . . . . 8.—
	de diosu . . . 5.—	Fasolea . . . . . 4.—
Mestecatu 3.60	Cartofi . . . . . 1.—	
Secara	fromósa . . . 3.50	Sementia de inu . . . 8.—
	de midulocu 3.20	„ de cânepa . . . 5.—
Ordulu	frumosu . . . 3.60	1 Chilo. fl.
	de midulocu 3.50	Carne de vita . . . —
Ovesulu	frumosu . . . 2.30	„ de rimatoriu . . . —
	de midulocu 2.20	„ de berbece . . . —
Porumbulu 3.45	100 Chile. fl.	
Meiu 4.50	Seu de vita prospetu . 32.—	
Hrisca . . . . . —.—	„ „ topitu . . . 40.—	

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 2 Maiu st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . . 65.50	Oblig. rurali ungare . 77.—
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu). 66.—	„ „ Banat-Timis. 85.—
Losurile din 1860 . 119.40	„ „ transilvane. 79.—
Actiunile banciei nation. 803.—	„ „ croato-slav. 85.—
„ instit. de creditu 250.60	Argintulu in marfuri . —
Londr'a, 3 luni. . 117.05	Galbini imperatesci . 5.—
	Napoleond'ori . . . 9.—
	Marci 100 imp. germ. . 57.—

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.